

Hajrija Mujović*

NEKI PRIMERI MEDICINSKE EUTANAZIJE IZ PRAKSE NEMAČKIH SUDOVA

Tematika eutanazije je u današnje vreme veoma prisutna u naučnim i stručnim diskusijama i u literaturi različitog usmerenja. S druge strane, svakodnevna praksa tretmana pacijenata u terminalnom stanju bolesti, kakvi su umirući pacijenti, traži određene zaključke i konkretne odgovore u odnosu na veoma raširenu i kompleksnu argumentaciju. Pri takvom stanju stvari pažnju privlače tekstovi o medicinskoj eutanaziji ilustrovani sudskim odlukama sa opisom konkretnih postupanja. Sam termin medicinska eutanazija, o čemu nema puno izvora, upotrebljen je, između ostalog, u objavi Američke psihijatrijske asocijacije. Reč je o medicinskom činu, kako pojedini zakonski tekstovi definišu eutanaziju, odnosno činu koji je deo medicinske prakse. Jedan od članaka na ovu temu prikazuje odluke najviših nemačkih sudova. Kroz studije slučaja uočavaju se najpre stariji predmeti koji svedoče o tome da su sporovi vezani za pomoć u umiranju dugo prisutni u nemačkoj sudskoj

---

* Doktor medicinskog prava, naučna savetnica Instituta društvenih nauka u Beogradu, Centar za pravna istraživanja, hmujovic@idn.org.rs

praksi i da su sudovi još u prošlosti uspevali da u pravnoj kvalifikaciji utuženih postupaka uoče drugačije pristupe i oblike eutanazije. Neki slučajevi pasivne eutanazije i pomaganja u umiranju nisu bili ni tada, a ni danas nisu sankcionisani. Primeri odražavaju životne situacije i to ih sa pravne strane čini veoma značajnim. Pored toga, u zavisnosti od činjeničnog stanja slučaja, pokazalo se da su sudovi prihvatili bliže određenje pojmova kao što su: aktivna eutanazija (direktna, indirektna), pasivna eutanazija (pravo da se ne leči), asistirano samoubistvo, psihosocijalna nega na kraju života i nega unutar palijativne medicine. S aspekta ovih pojmova može se objasniti stav nemačkog zakonodavca o pitanju eutanazije. Naime, kažnjiv je bilo koji oblik aktivne eutanazije, ali se promenama Ustava Nemačke iz 2020. godine garantuje pravo svakog na samoodređenje u odnosu na sopstveni život. Smatra se da fundamentalne odluke Saveznog suda pravde (BGH) nude važne orijentacione tačke, koje pomažu da se razjasne nejasnoće na ovu temu. U komentarima novije sudske prakse konstatuje se da, i pored prihvatanja dopuštenih oblika lekarevog pomaganja, adekvatno zakonsko uređenje, kada su u pitanju oboleli u terminalnom stanju, još nije dovedeno do kraja.

ključne reči: medicina, umirući pacijenti, eutanazija, nemačko pravo, odluke sudova